

V TLAMĚ LIDOŽROUTA

DRSNÉ PŘÍPADY NAPADENÍ ČLOVĚKA

JAROSLAV KRUPKA

nastole

V tlamě lidožrouta

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Jaroslav Krupka

Název knihy – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

V TĽAMĚ LIDOŽROUTA

Jaroslav Krupka

© Jaroslav Krupka, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-7448-533-6

ISBN e-knihy 978-80-7448-542-8 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7448-543-5 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7448-541-1 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

OBSAH

Úvod	4
Příběh skutečného Revenanta	8
Noc grizzlyů	17
Smrt Grizzly Mana	26
Medvědice ze Sachalinu	33
Medvědí obec	38
Duch a Temnota	46
Čampávatská tygřice	54
Levhart z Panaru	61
Levhart z Rudraprayagu	66
Zjizvená Tvář	72
První známá lidská oběť žraločího útoku v dějinách	84
Krvavá pláž	91
Příběh lodi Indianapolis	97
Přežil jenom jeden...	108
Druhá šance Bethany Hamiltonové	115
Bestie z Gévaudanu	126
Setkání s megalodonem	134
Draci nad českou krajinou	141
Zkáza Ďatlovovy výpravy	149
Případ kočičího rozparovače	159
Zdroje	164
O autorovi	167

ÚVOD

Snad celý svět si v červnu 2025 připomněl 50. výročí premiéry filmu Čelisti, slavného „žraločího hororu“, který navždy změnil filmový průmysl – a bohužel také neplánovaně a negativně ovlivnil celé populace žraloků, jež se staly cílem bezohledných nájezdů trofejních lovců.

Čelisti odstartovaly boom i dalších zvířecích filmů, v nichž záporného hrdinu – doslova ztělesněné zlo – představovalo zvíře. A to nikoli nějaký fantastický, bájný či prehistorický tvor jako King Kong či Godzilla, ale běžný savec, s nímž se lidé skutečně mohou setkat. Jen rok po Čelistech přišel do kin film Grizzly, nepokrytě používající podobné postupy vyprávění, jen v roli krvelačného monstra namísto žraloka vystupoval medvěd. Oba filmy končily stejně – dobro vítězí, když nebezpečný zabiják vyletí do povětří.

I proto vznikla tato knížka, zabývající se skutečnými historickými případy útoků velkých zvířat (medvědů, žraloků a velkých kočkovitých šelem) na člověka. Ukazuje, že přes možnou fatálnost a tragičnost takového střetu nejsou zvířata žádné vraždící bestie. Na počátku jejich proměny v lovce lidské kořisti stál většinou sám člověk. On byl tím, kdo vstoupil do jejich přirozeného prostředí, kdo je častokrát připravil o jejich běžnou kořist a kdo měl mnohdy na svědomí i to, že se jim původní kořist stala zcela nedosažitelnou, například v důsledku zranění. V pozadí zvířecích útoků na lidi není predátorská zlotřilost, ale nejčastěji lidské chování. A lidé také mají šanci přizpůsobit své chování tak, aby k podobným útokům docházelo co nejméně.

Poslední kapitoly se věnují fenoménu tajemných a dosud nevysvětlených příběhů, v nichž mohl hrát hlavní roli predátor, jehož identitu dodnes neznáme. Jakým tvorem mohla být ve skutečnosti záhadná gévaudanská bestie, která koncem 18. století děsila celou Francii? Kde se vzala zpráva o plachetnici Rachel Cohen, v jejímž trupu se našlo zaseknutých sedmnáct obrovitých zubů uspořádaných do půloblouku, odpovídajícího rybí tlamě o dvoumetrovém průměru? Proč se v několika českých kronikách dočteme o pozorování hadů a draků létajících v povětří? A před čím prchali uprostřed noci účastníci Ďatlovovy výpravy?

Laskavý čtenář mi snad odpustí drobný vtípek, jehož jsem se dopustil zařazením úplně poslední kapitoly o tajemném kočičím rozparovači, který si nezadal se svým slavnějším jmenovcem a v roce 2015 děsil celý Londýn.

Připadalo mi pozoruhodné, že i v dnešní neromantické době sociálních sítí a „života v přímém přenosu“ může vzniknout až mysteriózní příběh o neznámém „zlu“ – a že tento příběh je navíc dokonalou ilustrací, jak ty největší záhady mohou mít ta nejprostší rozuzlení.

Přeji vám příjemné čtení.

Jaroslav Krupka

MEDVĚDI

PŘÍBĚH SKUTEČNÉHO REVENANTA

Psal se datum 25. srpna 1823 a bylo pondělí, když se prý začal v Jižní Dakotě psát jeden neobvyklý příběh. Medvědice chránící mláďata tam měla napadnout a strašlivým způsobem zřítit lovce kožešin Hugha Glasse, aby nakonec podlehl jeho pušce a noži. Glassovi druhové údajně uložili jeho tělo do provizorního hrobu a pak ho uprostřed divočiny opustili. V roce 2015 připomněl tuto legendu film *Revenant* s Leonardem DiCapriem v hlavní roli. Skutečný obraz tehdejších událostí se však hledá jen těžko.

Základ filmového příběhu režiséra Alejandra G. Iñárritua může být pravdivý: i skutečný Hugh Glass se údajně musel po medvědímu útoku prodírat na vlastní pěst zamrzlou divočinou a urazit více než 3000 kilometrů, aby se dostal zpět ke svým. A i jeho při tom prý poháněla touha po pomstě. Motiv jeho jednání však nebyl tak srdcervoucí jako ve filmu. Vraždu svého syna pomstít nechtěl.

„Film se zčásti opírá o vynikající historický román Michaela Punkeho *Zmrtvýchvstání* (*The Revenant*). Ale zatímco Punke se pevně držel známých faktů a věrohodných dohadů, Iñárritu sentimentalizoval příběh o pomstě tím, že vymyslel pro Glasse další rodinný motiv a dovedl ho k vykoupení,“ porovnával před lety filmový příběh se skutečností novinář Richard Grant z amerického časopisu *Kovbojové a indiáni* (*Cowboys & Indians*).

Historik Edgeley W. Todd z Univerzity Johnse Hopkinse upozorňuje navíc na to, že i autenticita samotného Glassova příběhu je velmi sporná. Na veřejnosti se totiž tento příběh poprvé objevil ve formě nepodepsané povídky, kterou v roce 1825 zveřejnil filadelfský časopis *The Port Folio*, odkud ji později začaly přebírat různé noviny. Autor povídky zůstal v anonymitě, ale později se prý ukázalo, že to byl James Hall, bratr šéfredaktora *Port Folia*. Je tedy otázka, co z příběhu se opravdu stalo a co už představuje nános legendy.

PIRÁTEM A INDIÁNEM

Kdo byl skutečný Hugh Glass? Narodil se pravděpodobně v Pensylvánii mezi lety 1775 a 1783, údajně skotsko-irským rodičům.

„Podle obvyklého příběhu, který vyprávějí horalové a jenž později zapsal Phillip St. George Cooke a další, se Glass jako mladý muž vydal na moře,

stal se kapitánem lodi a poté byl zajat piráty pracujícími pro louisianského piráta Jeana Lafitta. Když musel volit mezi smrtí a prací pro Lafitta, zvolil si pirátství a rok se plavil pod lebkou a zkříženými hnáty," uvádí Richard Grant.

Většinou byl Hugh Glass vnímán jako důvěryhodný a čestný, i když trochu zvláštní muž. Jeden současník ho popsal jako „odvážného, troufalého, bezohledného a do značné míry excentrického muže; přesto s velkým talentem a intelektuální i fyzickou silou. Při nebezpečném životě, který vedl, však nad všechny jeho ostatní vlastnosti vynikala jeho statečnost."

V roce 1818 Glass ještě s jedním společníkem unikli z Lafittovy posádky na ostrově Galveston a brodili se přes mělčiny k texaskému pobřeží. Protože se báli kanibalských Karankawů, vydali se na sever. Podařilo se jim uniknout Komančům a Kajovům, ale nakonec je na území dnešního Kansasu zajali Póniové. Glassův společník údajně v jejich rukách skonal mučednickou smrtí, probodán smolnými třískami, které v době, kdy ještě dýchal, Póniové zapálili, Glass sám se měl zachránit tím, že měl u sebe cinabarit (rumělku) a byl ochoten indiánům ukázat, jak si z ní vyrobit cennou červenou válečnou barvu.

Jeden náčelník si ho oblíbil a Glass se stal na čtyři roky členem pónijské tlupy. Právě tam si měl osvojit všechny dovednosti přežití v divočině, které mu později zachránily život.

INDIÁNSKÝ PŘEPAD A STŘET S MEDVĚDEM

V roce 1822 navštívil spolu s několika dalšími indiány St. Louis, kde si všiml plakátu společnosti The Rocky Mountain Fur Company podnikatelů Williama Henryho Ashleye a Andrewa Henryho, hledajícího stovku

Legendární střetnutí trappera Hugh Glassse s rozzuřenou medvědicí ztvárněné dobovým novinovým kreslířem

Hugh Glass. Frontiersman, Attacked by Grizzly Bear

Hraničář Hugh Glass napaden medvědicí, zněl popisek k článku novináře Charlese M. Russella, jenž se ke slavnému příběhu přežití vrátil zhruba sto let poté, co se udál

odvážných dobrodruhů, kteří by podnikli výpravu do oblasti kolem horní Missouri a v drsném prostředí severních Velkých plání a Skalnatých hor získali bobří kůže.

Účastníky této výpravy se stala celá řada později proslulých horalů a zálesáků: například Jim Bridger, James Beckwourth, John S. Fitzgerald nebo Jedediah Smith. A také Glass, jenž se odpoutal od indiánů a nabídl se společnosti jako lovec a trapper (pokladač sklapovacích pastí na bobry).

Expedice vyplula na bezmála 2,5 tisíce kilometrů dlouhou pouť po řece Missouri, přičemž si opatřovala kožešiny nejen lovem, ale také čilým obchodem s Arikary žijícími kolem. To se však ukázalo jako kámen úrazu. Arikarové sice nějakou dobu s výpravou obchodovali, ale nakonec došli zřejmě k závěru, že by mohli mít jak kůže, tak i zbraně a peníze, jimiž běloši platili, a v červnu roku 1823 výpravu napadli v jejím tábořišti u řeky v oblasti dnešní Jižní Dakoty. Dvanáct mužů bylo zabito, dalších dvanáct včetně Glasse utrpělo zranění.

Ve snaze uniknout Arikarům se přeživší vydali přes pustinu pěšky k 800 kilometrů vzdálené vojenské pevnosti na řece Yellowstone, kde doufali najít bezpečí.

V pondělí 25. srpna 1823 se Glass odpoutal od výpravy a zašel do lesa, aby něco ulovil, ale místo srnce či jelena narazil na nebezpečnější společnost: obrovskou medvědicí grizzly s mláďaty. Ve chvíli, kdy se na něho vrhla, do ní vypálil, ale musel vědět, že ani kulka z pušky ráže 0,53 útočího medvěda grizzly nezastaví.

Železná socha Hugh Glassa, zachycující legendární událost jeho života, se nachází v Jižní Dakotě. Socha v životní velikosti je součástí Muzea Velké řeky (Grand River Museum) a stojí zhruba 40 kilometrů od místa, kde k samotnému útoku medvědice došlo

Podle Punkeho románu mu medvědice rozdrásala krk a záda, roztrvala kůži na hlavě, zahryzla se do jeho zátylku a způsobila mu do masa hluboké otevřené rány.

Ve filmu Glass rozlícenou šelmu nakonec ubodal a dorazil dalším výstřelem, pravděpodobnější je však spíše verze, kterou uvádí Clay Landry na stránce Hugh Glass; a sice, že medvědici zabili ostatní lovci, kteří slyšeli Glassa rvát a přiběhli mu na pomoc.

Nyní ovázali svému krvácejícímu druhovi rány, podle Landryho si však byli téměř jisti, že to Glass do rána „zabalí“.

Když se k němu ale druhý den za svítání vrátili, muž k jejich úžasu stále žil. Vedoucí výpravy, Ashleyho partner Andrew Henry, proto nařídil vyrobit z větví primitivní nosítka a vzít na nich Glassa s sebou. Na místě zůstat nechtěl: v okolí se stále potulovali nepřátelští indiáni a nejlepším způsobem, jak se před nimi chránit, bylo zůstat v pohybu.

ZRADA V DIVOČINĚ

Výprava se pak vlekla i s Glassem na nosítkách další dva dny a situace se ukazovala jako neúnosná. Zraněný lovec stále žil, ale péče o něj ostatní významně zpomalovala a blížila se zima. Henry tak musel jako vůdce řešit otázku, zda stojí za to tuto agónii prodlužovat, když byl stejně jako všichni ostatní přesvědčen, že Hugh tak jako tak stejně brzy zemře.

Obraz Alfreda Jacoba Millera zachycuje společné posezení bílých zálesáků s příslušníky místních indiánských kmenů u táborového ohně, k čemuž za časů Hugha Glasse opravdu docházelo. Některé kmeny s bělochy válčily, ale výjimkou nebyly ani přátelské vztahy

Nakonec se rozhodl zraněného kamaráda složit na místě a nechat u něj dva další členy výpravy, kteří měli počkat, dokud nezemře, řádně ho pohřbít a potom ostatní dohonit. Za převzetí tohoto úkolu slíbil dobrovolníkům 80dolarovou prémii.

K jeho splnění se nakonec přihlásili John S. Fitzgerald, starší zálesák trochu pochybné pověsti, jehož motivovaly hlavně peníze, a Jim Bridger, v té době teprve dospívající mladík, jenž chtěl Glassovi prokázat úctu a posloužit mu při poslední cestě. Na rozdíl od filmu neměl s výpravou nic společného Glassův syn, který v lňárrituově snímku představoval třetího dobrovolníka.

Oba muži nejspíše počítali s tím, že potrhaný zálesák v krátké době zemře, jenže Glass stále žil. Podle Landryho přežíval plných pět dní po odchodu zbytku výpravy, i když o sobě dával vědět pouze dýcháním a pohyby očí.

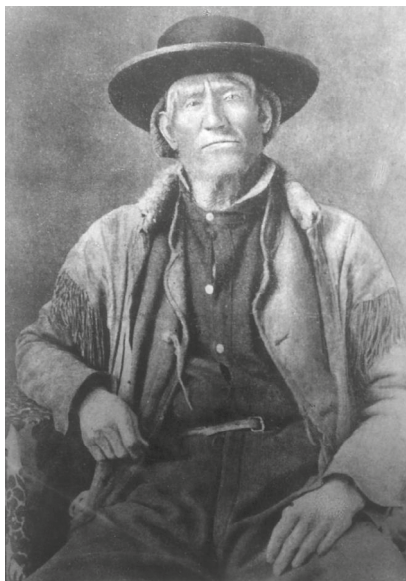
Po několika dnech dostal vysokou horečku. Fitzgerald usoudil, že to je smrtelný pot, a řekl Bridgerovi, že je nejvyšší čas vyrazit a dohnat ostatní. Bridger možná protestoval, možná ne, v každém případě však oba nakonec odešli a nechali Glasse umírat samotného.

To ale nebylo ještě to nejhorší: oba muži totiž vzali umírajícímu jeho pušku, nůž, tomahawk, pazourek a ocílku na rozdělání ohně, střelný prach i zbylé náboje. Možná usoudili, že už to nebude potřebovat, možná nechtěli nechávat tak cenné a nebezpečné předměty napospas indiánům. V každém případě však museli vědět, že tak odsuzují Glasse k neodvratné smrti, i kdyby se mu nějakým zázrakem podařilo přežít zranění. A věděl to i on sám. Ačkoli nemohl mluvit a trpěl vysokou horečkou, zjevně si uvědomoval, co se děje.

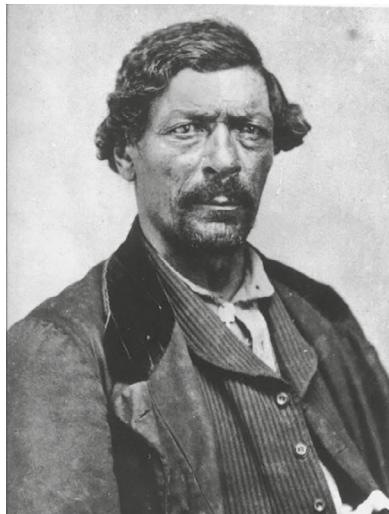
STRASTIPLNÁ CESTA ZA ZÁCHRANOU

Pocity muže, který bezmocně ležel a sledoval své druhy odcházet a odnést všechno, co mu mohlo poskytnout alespoň minimální šanci k záchraně, se asi dají vylíčit jen stěží. Nicméně zálesák se ani v této situaci nevzdal.

Jako první jídlo mu posloužilo pár divokých brusinek, které předem rozdrtil, aby je dokázal polknout, a zapil vodou z nedalekého potoka. Další den se mu podařilo zabít kamenem velkého chřestýše, z něhož oškrábal kousky syrového masa, namáhavě je polykal a opět zapíjel vodou, aby je dostal až do žaludku.

Legendární americký stopař Jim Bridger, který se dostal i do filmu Revenant, byl skutečně účastníkem výpravy

Výpravy za kožešinami, při níž došlo ke Glassovu zranění, se zúčastnilo i mnoho jiných později slavných horalů, třeba míšenec James Beckwourth, známý jako Krvavá ruka, proslulý lovec kožešin, rančer, obchodník, průzkumník a stopař

Když se posilnil, vydal se na cestu. A protože se neudržel na nohách, musel se plazit. Kromě vůle přežít ho poháněl ještě jeden motor: „Zařekl se, že se nezastaví, dokud nedohoní Fitzgeralda s Bridgerem a oba nezabije,“ uvádí novinář Grant.

První dny cesty byly strašlivé, ale pak se nebožákovy vyhlídky výrazně zlepšily tím, že se mu podařilo pomocí třecích dřivek rozdělat oheň a s provizorní pochodní v ruce odehnat několik vlků od čerstvě zabitého bizoního mláděte. Následně strávil několik dní sušením proužků masa, a protože měl co jíst, trochu zesílil. Konečně se mohl dále potácet po svých. Aby předešel gangréně, nechával červy pojídat odumírající maso v otevřených ranách.

Brzy poté se dočkal definitivní záchrany v podobě kočující skupiny Siouxů, která ho doprovodila do pevnosti Kiowa, kde se konečně zotavil. Jeho mise tím ale ještě neskončila. Když byl v pořádku, pořídil si novou pušku a výstroj a přidal se ke skupině francouzsko-kanadských plavců zajišťujících na řece Missouri dopravu zásob lovcům a převážení ulovených kožešin. Skupina se právě přesouvala na řeku Yellowstone a Glass měl osobní důvod se k ní připojit: předpokládal, že v pevnosti Henry na této řece najde Fitzgeralda a Bridgera a konečně jim vrátí to, co jim dluží.

Jiným slavným účastníkem výpravy za kožešinami byl Jedediah Smith (1799–1831). Jeho portrét namaloval po Smithově smrti zpa-
měti jeden z jeho přátel, jde o jedinou známou Smithovu podobiznu

POSLEDNÍ STŘETNUTÍ

Štěstí mu ale opět nepřálo: pevnost našel opuštěnou, lovecká společnost Andrewa Henryho byla pryč. Objevil jen vzkaz, že má v plánu rozložit nový tábor u ústí řeky Bighorn. Pomstychtivý muž tam tedy zamířil, jenže zjistil, že hlavní viník jeho neštěstí Fitzgerald je pryč – a že mladíka Bridgera, kterého v táboře skutečně našel, nedokáže zabít. A tak se jen usmál jeho koktavým slovům omluvy a přidal se zpátky ke společnosti.

S lovci se poté vydal na jih podél řeky Powder, věnoval se lovu bizonů a znovu přežil útok Arikarů, který ho oddělil od ostatních. Opět se ocitl sám v divočině, jenže tentokrát měl nůž a pazourek a ocílku k rozdělení ohně. A věděl, že to má asi 600 kilometrů do pevnosti Atkinson. Vydal se tedy opět na cestu, přičemž se živil masem bizoních telat, která se mu dařilo nožem ulovit.

Když dorazil do pevnosti, zatajil se v něm dech, protože jedním z mužů, na které tam narazil, byl právě ten, jehož tak dlouho hledal a jemuž na rozdíl od Bridgera stále ještě neodpustil: John Fitzgerald. Ale ani teď nemohl svou pomstu dokonat, a to z frustrujícího důvodu.

Pevnost Atkinson byla základnou americké armády a Fitzgerald se mezitím stal vojákem, takže byl nyní pod ochranou velícího důstojníka. Glass